

WEDI'I DDIWYGIO DROS DRO OHERWYDD PANDEMIG

COVID:

Yn ddilys tan Ebrill 2021

Dulliau Gweithredu Safonol (SOPs) ac offer asesu cymhwysedd i roi Midazolam yn y bochau mewn lleoliadau cymunedol.

***Mae'n RHAID i'r holl staff y mae'n ofynnol iddynt ddefnyddio'r Dulliau Gweithredu Safonol hyn fod wedi cael lefel 2 neu uwch mewn hyfforddiant QCF ac i fod wedi cael eu hasesu i fod yn gymwys o ran pob gweithred berthnasol**

Awdur a Theitl	Cyfarwyddwr Cynorthwyol Fferylliaeth a Rheoli Meddyginiaethau Nyrsys Rheoli Meddyginiaeth BIPBC				
Adran / cyfarwyddwr â chyfrifoldeb:	Cyfarwyddwr Gweithredol Nyrsio Fferylliaeth a Rheoli Meddyginiaethau Awdurdodau Lleol				
Cymeradwywyd gan:	MPPP, DTG, Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru (AGGCC), Fforwm Gofal Trigfannol a Fforwm Gofal Cymru Cyfarwyddwyr Nyrsio Ardal Dirprwy Gyfarwyddwr Gweithredol Nyrsio				
Dyddiad cymeradwyo:	Tachwedd 2015 / Mehefin 2020				
Dyddiad gweithredu (mynd yn fyw):	Tachwedd 2015				
Dogfennau i'w darllen ochr yn ochr â'r ddogfen hon:	<ul style="list-style-type: none">• Safonau arferion gorau a gweithdrefnau gweithredu safonol terfynol ar gyfer rheoli meddyginiaethau ar gyfer pob lleoliad gofal Ebrill 2020• Dull Gweithredu Safonol ar gyfer rheoli meddyginiaethau mewn lleoliadau Cartrefi Gofal yng Ngogledd Cymru• Gweithdrefn Gweithredu Safonol ar gyfer rheoli meddyginiaethau mewn lleoliadau cartref yng Ngogledd Cymru• Dougherty L. & Lister S. (2011) The Royal Marsden Hospital Manual of Clinical Nursing• Royal Pharmaceutical Society Professional Guidance on the Administration of Medicines in Healthcare Settings. (Ionawr 2019)• Canllawiau Cymru Gyfan ar Ddirprwyo Addysg a Gwella Iechyd Cymru ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol (HEIW 2020)• Egwyddorion Arweiniol Cenedlaethol ar gyfer Cymorth Meddyginiaethau yn y Sector Gofal Cartref (ADSS Cymru 2019)• Hyfforddiant rhoi meddyginiaeth COVID- 19 (HEIW 2020)				
Dyddiad yr adolygiad nesaf:	Ebrill 2021				
Dyddiad cwblhau'r EqIA:	Tachwedd 15 (Poli Cyffredinol MM01)				
Yn weithredol yn gyntaf:	Tachwedd 2015				
Wedi'i adolygu'n flaenorol:	Rhagfyr 2016	Chwefror 2019	Ebrill 2020		
Newidiadau wedi'u gwneud. Do/naddo:	Do	Do	Do		

Dulliau Gweithredu Safonol (SOPs) - Uwch - i roi Midazolam yn y bochau mewn lleoliadau cymunedol

Cyngor: -Mae'n bwysig iawn cael cynllun gofal unigol yn disgrifio'r ffitiau nodweddiadol y bydd yr unigolyn yn eu cael a pha bryd y dylid rhoi Midazolam yn y bochau.

- Dim ond gan weithwyr gofal dynodedig sydd wedi derbyn hyfforddiant ac sydd wedi'u hasesu i fod yn gymwys gyda chynnyrch penodol y gall y weithred hon gael ei chwblhau (Buccolam® neu Epistatus®). Dylai'r gweithwyr gofal hyn gael eu henwi yng nghynllun gofal y dinesydd a dylent gytuno'n llwyr i ymgymryd â'r dasg gan ddefnyddio'r canllawiau priodol a ddarperir
- Mae'n rhaid ffonio am ambiwlans - 999 bob amser.
- Storiwch Midazolam ar gyfer y bochau ar 15°C-25 a sicrhewch ei fod allan o gyrraedd plant

Offer:

Meddyginiaeth bresgripsiwn - wedi'i labelu gyda dyddiad dod i ben ac wedi'i labelu'n glir gydag enw'r dinesydd

Mae Midazolam ar gyfer y bochau ar gael fel:

- **Buccolam®** - mae'n cynnwys Midazolam Hydroclorid 5mg mewn 1mL mewn chwistrelli geneuol wedi'u llenwi ymlaen llaw o 2.5mg, 5mg, 7.5mg a 10mg.
- **Epistatus®** - mae'n cynnwys Midazolam Malead 10mg mewn 1mL. Paratoad mewn potel 5mL ydyw yn cynnwys pedair chwistrell eneul yn y pecyn. Mae Epistatus® ar gael hefyd fel chwistrelli geneuol wedi'u llenwi ymlaen llaw o 2.5mg, 5mg, 7.5mg a 10mg. Cynnyrch heb ei drwyddedu yw hwn, ac mae ar gael fel cynnyrch 'arbennig'.

Mae'n bwysig cofio pa frand a dos y mae'r dinesydd yn ei ddefnyddio.

	Cam gweithredu	Sail resymegol
1	Mae'n rhaid i'r nyrs neu'r rheolwr sy'n gofalu am y claf/ dinesydd/ preswlydd ddirprwyo'r dasg hon	Y rheolwr/ nyrs gofrestredig sy'n parhau i fod yn gyfrifol am ddirprwyo
2	Asesu'r claf/ dinesydd/ preswlydd yn unol â'i gynllun gofal o ran yr angen i roi meddyginiaeth Midazolam trwy'r bochau. FFONIWCH 999 - RHAID CEISIO CYMORTH AR FRYS.	Er mwyn sicrhau bod meddyginiaeth yn cael ei rhoi, dim ond os bydd angen. Er mwyn cael cymorth meddygol.
3	Cyn rhoi unrhyw feddyginiaeth ar bresgripsiwn, edrychwch ar MAR neu siart gyfatebol y claf/dinesydd/preswlydd a gwiriwch y canlynol:- <ul style="list-style-type: none"> • Y claf/dinesydd/preswlydd cywir a'i ddyddiad geni • Bod y feddyginiaeth gywir yn cael ei dethol - enw'r feddyginiaeth, y dos a'r amllder • Dyddiad ac amser rhoi'r feddyginiaeth • Dyddiad dod i ben • Statws alergedd 	<ul style="list-style-type: none"> • Er mwyn lleihau niwed • Sicrhau eich bod yn gwybod pwy yw'r claf/dinesydd/preswlydd • Sicrhau bod yr holl gynhyrchion yn addas i'w defnyddio gyda dyddiad dod i ben dilys ac nad ydynt wedi'u difrodi (peidiwch â'u defnyddio os ydynt wedi'u difrodi) • Sicrhau nad oes gan y claf/dinesydd/preswlydd alergedd

		at y feddyginiaeth benodol
4	Asesu diogelwch y claf/ dinesydd/ preswlydd a'i symud dim ond os bydd perygl o anaf i'r claf. Asesu anafiadau a gafwyd oherwydd ffit	Er mwyn atal anafiadau.
5	Siarad â'r claf / dinesydd / preswlydd Esbonio'r weithred a'i thrafod gyda'r claf / dinesydd / preswlydd a chael cydsyniad ar lafar, os yw'n bosibl Tynnu dillad rhwystrol a chynnal ei breifatrwydd a'i urddas.	Er mwyn rhoi sicrwydd i'r claf / dinesydd / preswlydd. Er mwyn sicrhau bod y claf/dinesydd/preswlydd yn deall y weithred a'i bod yn rhoi ei gydsyniad dilys, os yw'n bosibl
6	Golchi dwylo gyda sebon lladd bacteria a dŵr neu gel alcohol i ladd bacteria, gwisgo ffedog a menig sy'n ffitio'n dda.	Er mwyn sicrhau bod y weithred mor lân â phosibl a lleihau croesheintio.
7	Gwirio a pharatoi'r feddyginiaeth BOB AMSER yn unol â chyfarwyddiadau'r gwneuthurwr.	
8	Defnyddio chwistrelli geneuol Buccolam® wedi'u llenwi ymlaen llaw neu chwistrelli geneuol Epistatus® wedi'u llenwi ymlaen llaw <ul style="list-style-type: none"> Gwirio dos a dyddiad dod i ben y chwistrell wedi'i llenwi ymlaen llaw a ddarparwyd. Tynnu'r chwistrell eneuol o'r pecyn. Gosod y chwistrell i ochr ceg eich dinesydd, rhwng y deintgig a'r dannedd. Os yw'n bosibl, rhannwch y dos fel y byddwch yn rhoi ei hanner i un foch a'r hanner arall yn y foch arall. Gwthio plymiwr y chwistrell i lawr yn araf hyd nes bydd y chwistrell yn wag. Edrych am unrhyw anawsterau anadlu. Cadarnhau bod y ffit wedi dod i ben. Cael gwared ar y chwistrell yn ddiogel 	
9	Defnyddio hylif Epistatus® i'w roi yn y bochau (Midazolam Malead 10mg/1ml) potel 5ml Bydd angen yr offer a ganlyn arnoch: 1. potelaid o Epistatus® 2. y chwistrell eneuol a ddarparwyd <ul style="list-style-type: none"> Gwiriwch fod yr hylif yn glir ac nad oes unrhyw grisialau'n weladwy. Dylech gael gwared ar y cyfan os gallwch weld crisialau. Trowch gaead y botel i'w hagor, gan gadw'r botel yn unionsyth. Gosodwch chwistrell i ganol y caead. Trowch y botel wyneb i waered. Tynnwch blymiwr y chwistrell yn ôl yn araf ac yna ei wthio'n ôl er mwyn atal unrhyw swigod aer. Tynnwch y plymiwr yn ôl eto yn araf i hel swm yr hylif a argymhellir ar y presgripsiwn. 	Er mwyn paratoi'r offer i fod yn barod i'w ddefnyddio pan fo angen Midazolam Er mwyn cael y Midazolam o'r botel Gwiriwch fod y dos wedi'i fesur yn gywir a'i fod yn barod i'w roi.

	<ul style="list-style-type: none"> • Trowch y botel fel ei bod yn unionsyth eto cyn tynnu'r chwistrell. • Gosodwch y chwistrell i ochr ceg eich dinesydd, rhwng y deintgig a'r dannedd. • Os yw'n bosibl, rhannwch y dos fel y byddwch yn rhoi ei hanner i un foch a'r hanner arall yn y foch arall. • Gwthiwch blymiwr y chwistrell i lawr hyd nes bydd y chwistrell yn wag. • Edrychwch am unrhyw anawsterau anadlu. • Cadarnhewch fod y ffit wedi dod i ben. • Dylech gael gwared ar y chwistrell yn ddiogel. 	
10	Rhoi'r caead diogelu rhag plant yn ôl ar y botel, ar unwaith. Rhoi'r botel yn ôl yn y carton sy'n cynnwys y dosbarthwyr geneuol sy'n weddill (chwistrell).	Er mwyn atal anweddu ac osgoi heintio posibl. Osgoi camddefnyddio damweiniol neu fwriadol gan arall/eraill
11	Arsylwi'r claf / dinesydd / preswlydd am arwyddion adferiad. Nodi'r patrwm anadlu a gwelwder hyd nes y bydd yn dychwelyd i normal.	Er mwyn asesu effeithiolrwydd triniaeth ac amser nes cael adferiad
12	Aros gyda'r claf / dinesydd / preswlydd yn ystod y cyfnod adfer.	Cadw'r dinesydd yn ddiogel.
13	Tynnu menig, ffedog ac offer a'u gwaredu'n briodol. Golchi'r dwylo'n drwyadl gyda sebon a dŵr a/neu gel alcohol sy'n lladd bacteria	Atal a rheoli heintiau
14	Cofnodi'r rhoi ar y MAR neu'r siartiau cyfatebol a'i nodi yng nghynllun gofal y claf/dinesydd/preswlydd. Cofnodi'r canlyniad, dos ac amser rhoi ac unrhyw sgil-ffeithiau yn y cynllun gofal. Rhoi gwybod i ofalwyr / gweithwyr gofal meddygol.	Er mwyn cadw cofnodion manwl-gywir

**Dogfen gymhwysedd ar gyfer Gweithwyr Gofal, Gweithwyr Cefnogi Gofal
Iechyd/ Cynorthwyr i roi Midazolam i'r bochau mewn lleoliadau cymunedol.**

D.S. Dim ond staff a enwebir gan reolwr sy'n gallu cwblhau'r cymhwysedd hwn.

Enw a Llofnod yr HCSW:

Canolfan Weithio/ Ardal:.....Dyddiad

Enw'r Aseswr:

ASESU YMARFEROL

I gael ei gwblhau ar o leiaf dri achlysur gydag aseswr

Mae'n RHAID i'r aseswr gael llofnod am bob elfen o'r cymhwysedd

Mae'n rhaid i'r Gweithwyr Cefnogi Gofal Iechyd/Cynorthwyr/Gweithwyr Gofal gyflawni'r HOLL ganlyniadau cyn bo modd ei ystyried yn gymwys

		Wedi bod yn dyst i'r ymarfer			Llofnod yr aseswr a'r Dyddiad
		1. Dyddiad	2. Dyddiad	3. Dyddiad	
1	Mae'n rhaid i'r nyrs neu'r rheolwr sy'n gofalu am y claf/ dinesydd/ preswlydd ddirprwyo'r dasg hon				
2	Sicrhau bod yr ymgeisydd yn asesu'r claf/dinesydd/preswlydd yn unol â'i gynllun gofal yn ymwneud â'r angen i roi meddyginiaeth Midazolam i'r bochau.				
3	Cyn rhoi unrhyw feddyginiaeth ar bresgripsiwn, edrychwch ar MAR neu siart gyfatebol y claf/dinesydd/preswlydd a gwiriwch y canlynol:- <ul style="list-style-type: none"> • Y claf/dinesydd/preswlydd cywir a'i ddyddiad geni • Bod y feddyginiaeth gywir yn cael ei dethol - enw'r feddyginiaeth, y dos a'r amllder • Dyddiad ac amser rhoi'r feddyginiaeth • Dyddiad dod i ben • Statws alergedd 				

4	Sicrhau bod yr ymgeisydd wedi asesu diogelwch y claf/ dinesydd/ preswlydd a'i symud dim ond os bydd perygl o anaf i'r claf. Asesu anafiadau a gafwyd oherwydd ffit				
5	Sicrhau bod yr ymgeisydd yn siarad â'r claf / dinesydd / preswlydd Esbonio'r weithred a'i thrafod gyda'r claf / dinesydd / preswlydd a chael cydsyniad ar lafar, os yw'n bosibl				
6	Golchi dwylo gyda sebon lladd bacteria a dŵr neu gel alcohol i ladd bacteria, gwisgo ffedog a menig sy'n ffitio'n dda.				
7	Sicrhau bod yr ymgeisydd BOB AMSER yn gwirio'r feddyginiaeth ac yn ei pharatoi'n unol â chyfarwyddyd y gwneuthurwr.				
8	Sicrhau bod yr ymgeisydd yn dilyn y broses:- Defnyddio chwistrelli Buccolam® wedi'u llenwi ymlaen llaw neu chwistrelli geneuol Epistatus® wedi'u llenwi ymlaen llaw <ul style="list-style-type: none"> • Gwirio dos a dyddiad dod i ben y chwistrell wedi'i llenwi ymlaen llaw a ddarparwyd. • Tynnu'r chwistrell eneuol o'r pecyn. • Gosod y chwistrell i ochr ceg eich dinesydd, rhwng y deintgig a'r dannedd. • Os yw'n bosibl, rhannu'r dos fel y bydd yn rhoi ei hanner i un foch a'r hanner arall yn y foch arall. • Sicrhau bod plymiwr y chwistrell yn cael ei wthio i lawr yn araf hyd nes bydd y chwistrell yn wag. • Edrych am unrhyw anawsterau anadlu. • Cadarnhau bod y ffit wedi dod i ben. • Cael gwared ar y chwistrell yn ddiogel 				
	Defnyddio hylif Epistatus® yn y bochau (Midazolam Malead 10mg/1ml) potel 5ml Sicrhau bod gan yr ymgeisydd yr offer canlynol: <ul style="list-style-type: none"> ➢ Potelaid o Epistatus® ➢ Y chwistrell eneuol a ddarparwyd Sicrhau bod yr ymgeisydd :- <ul style="list-style-type: none"> • Yn gwirio bod yr hylif yn glir ac nad oes unrhyw grisialau'n weladwy. Gwaredu'r cyfan os gallwch weld crisialau. • Troi caead y botel i'w hagor, gan gadw'r botel yn unionsyth. • Gosod chwistrell i ganol y caead. • Troi'r botel wyneb i waered. • Tynnu plymiwr y chwistrell yn ôl yn araf ac yna ei wthio'n ôl er mwyn atal unrhyw swigod aer. • Tynnu'r plymiwr yn ôl eto yn araf i hel swm yr hylif a argymhellir ar y presgripsiwn. • Troi'r botel fel ei bod yn unionsyth eto cyn tynnu'r chwistrell. 				

9	<ul style="list-style-type: none"> • Gosod y chwistrell i ochr ceg eich dinesydd, rhwng y deintgig a'r dannedd. • Os yw'n bosibl, rhannu'r dos fel y bydd yn rhoi ei hanner i un foch a'r hanner arall yn y foch arall. • Gwthio plymiwr y chwistrell i lawr yn araf hyd nes bydd y chwistrell yn wag. • Edrych am unrhyw anawsterau anadlu. • Cadarnhau bod y ffit wedi dod i ben. • Dylech gael gwared ar y chwistrell yn ddiogel. 				
10	Sicrhau bod yr ymgeisydd yn rhoi'r caead diogelu rhag plant yn ôl ar y botel, ar unwaith. Rhoi'r botel yn ôl yn y carton sy'n cynnwys y dosbarthwyr geneuol sy'n weddill (chwistrell).				
11	Sicrhau bod yr ymgeisydd yn arsylwi'r claf/dinesydd/preswlydd am arwyddion adferiad. Nodi'r patrwm anadlu a gwelwder hyd nes y bydd yn dychwelyd i normal.				
12	Sicrhau bod yr ymgeisydd yn aros gyda'r claf / dinesydd / preswlydd yn ystod y cyfnod adfer.				
13	Sicrhau bod yr ymgeisydd yn tynnu menig, ffedog ac offer a'u gwaredu'n briodol. Golchi'r dwylo'n drwyadl gyda sebon a dŵr a/neu gel alcohol sy'n lladd bacteria				
14	Sicrhau bod yr ymgeisydd yn cofnodi rhoi'r feddyginiaeth ar y MAR neu'r siartiau cyfatebol a'u cofnodi yng nghynllun gofal y claf/ dinesydd/ preswlydd. Cofnodi'r canlyniad, dos ac amser rhoi ac unrhyw sgil-ffeithiau yn y cynllun gofal. Rhoi gwybod i ofalwyr / gweithwyr gofal meddygol.				

Enw'r asesydd: Dynodiad:

Llofnod..... Dyddiad:

Copi o'r ddogfen gymhwysedd wedi'i chwblhau i gael ei rhoi i'r rheolwr i'w chadw yn y ffeil bersonol